

marszami starała się połączyć z 4tą dywizją. To jest wszystko, co dotąd jest wiadome; zresztą w całej Portugalii panuje największa spokojność.»

Dnia 18. W skutek narad ministeryalnych w Cachias, Don Miguel przeznaczywszy część wojska potrzebną do obrony miejsc warownych nad Tagiem i przy brzegu morza wydał do wszystkich komendantów dnia 14 rozkaz, aby całe wojsko ruszyło do Coimbrы. Don Miguel otoczył się najlepszymi, do których należą szef jego głównego sztabu wicehrabia Pozo da Regoa dawny towarzyszhra-bi Amaranthe i Margrabiego Chaves, generał piechoty Santa Martha, generał inżynierzy Almada i wielu innych. Od kilku dni nie odebrano w Lisbonie żadnych wiadomości z prawego brzegu Mondega. W Lizbonie rozrzucono wiele proklamacyj Don Pedra.

PRUSSY.

II. Dodatek do rozkazu gabinetowego ku obwieszczeniu onego wychodniom Polskim, pochodzącym z królestwa Polskiego.

Przy wątpliwościach i obawie, którą znajdujący się na ziemi pruskiej polscy wojskowi, przybyli z rozmaitemi korpusami powstańców, ciągle są przerażeni, we względzie na ogólny dekret amnestyi J. C. M. Cesarza Wszech Rossyi z d. 20 Października r. z., który szczególnie do nich się ściąga, widział się Najjaśniejszy Król spowodowanym przez swego posła przy dworze cesarza rosyjskiego, zrobić w tej mierze zapytanie; na które odpowiedź J. C. M. nastąpiła, a która niniejszem podaje się do wiadomości osobom w tej mierze interessowanym:

Od wyrzeczonej amnestyi dekretem cesarskim z d. 20 Października r. z., wyłączeni zostaną tylko ci jedynie z pomiędzy urodzonych w królestwie Polskiem, którzy osobicie popełnili jakowe zbrodnie, albo w szczególniejszym lub indywidualnym sposobie byli uczestnikami krwawych scen w Belwederze, albo mordów 15 Sierpnia. Przeciwnie zaś Najjaśniejszy Cesarz zupełne przebaczenie udzielił: wszystkim w królestwie Polskiem urodzonym, szlacheckiego urodzenia, uczniom, albo pochodzącym z dobrej familii, którzy służyli jako podofficerowie i żołnierze; ponieważ wszyscy, w jakimkolwiek stosunku przedtem się znajdowali, mają być uczestnikami najlaskawszych postanowień Ce-

sarza, dekretemi i szczególnie regulaminami ogłoszonych, a które się ściągają do osób wojskowych niższego stopnia, korpusów Rybińskiego, Giełguda i innych powstańców.

Aby jednak jle możliwości usunąć ostatnią wątpliwość we względzie udziału tej amnestyi, raczył N. Cesarz wyraźnie postanowić, że do właśnie wymienionego ogólnego przebaczenia, w szczególności wyłączeni także zostają: 1) ci, którzy przy pierwszym wybuchu powstania część garnizonu warszawskiego składając, jednakże niemieli bezpośredniego uczestnictwa przy scenach morderczych i przy zdobywaniu belwederu; 2) ci żołnierze, którzy massami przy scenach gwałtu 15 Sierpnia udział mieli. i nareszcie: 3) uczniowie warszawskiego uniwersytetu i wychowawcy korpusu kadetów, którzy się indywidualnymi wykroczeniami nie skompromitowali.

Oprócz tego, wyraźną jest wolą J. C. M., że z pomiędzy tym sposobem ulaskawionych indywiduów, powracających do swego kraju, ci, którzy podczas wybuchu rewolucyi w listopadzie 1830 do polskiego wojska już należeli, zniewoleni być mają do kontynuowania służby, jednakże tylko aż do ukończenia regulaminem przepisanych lat; przeciwnie zaś ci z wracających do oyczyzny, którzy przy wybuchu rewolucyi do armii nie należeli i dopiero w późniejszym czasie w niej się znajdowali, wracają w stosunki wszystkich innych mieszkańców królestwa Polskiego; a szczególnie jedni jak i drudzy z ufnością spodziewać się mają opieki i bezpieczeństwa, o ile ze swej strony starać się będą dobrem zachowaniem na przychylność rządu zasłużyć sobie.— Królewiec d. 6 Czerwca 1832 r.

Królewsko-pruski generał-porucznik i interimistyczny generał kommanderujący pierwszym korpusem armii *von Natzmer*.

Zupełnie podobne obwieszczenie wydanem zostało do tych wojskowych polskich, którzy z zachodnich prowincyj rosyjskich pochodząc, przy Polskiem powstaniu udział mieli, we względzie których ze strony gabinetu petersburskiego następujące postanowienie wydanem zostało: »J. C. M. Cesarz Wszech Rossyi raczył w swym najwyższym dekreście amnestyi d.d. Moskwa. d. 20 Października roku zeszłego ad 5 tego samego, postanowić: że skutki tejże amnestyi do mieszkańców zachodnich gubernii nie rozciągają się na tych, którzy przy powstaniu królestwa Pol-